

A Győri Ítéltábla a dr. Péntek Árpád ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Böröczky Miklós ügyvéd által képviselt **alperes** ellen biztosítási összeg megfizetése iránt a Győri Törvényszék előtt folyamatba tett perében a 2013. évi július hó 19. napján 31.G.20.288/2009/104. szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 105. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezését helybenhagyja.

Köteles az alperes megfizetni a felperesnek 15 napon belül 1.000.000.- (Egymillió) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül az "A" Kft. számlájára történő teljesítéssel 34.747.181,- Ft tőkét, és annak 2008. július 16. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt kamatát, továbbá 1.664.450,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperes a "B" Mezőgazdasági és Szolgáltató Zrt-től bérel a "C" telepen található felépítményekből öt raktárt, ahol részben saját tulajdonú vegyszereket tárol, részben árukiadással párosuló vegyszer bérraktározási tevékenységet folytat. A vegyszer bérraktározás kapcsán - egyéb vállalkozások mellett - az "A" Kft-vel áll szerződéses jogviszonyban a felperes, melynek keretében az anyacég a "D" tulajdonát képező vegyszereket tárolja.

A peres felek között mezőgazdasági vagyon- és felelősségbiztosítási szerződés jött létre 2004. március 1-jei kockázatviselési kezdettel az alperes 470; 471; 474 és 476 számú biztosítási módozatai alkalmazásával. A szerződéskötésnél az alperes ügynökeként az "E" Bt. képviselőjében "F" járt el, aki egyébként - kárfelülvizsgálóként - munkaviszonyban is állt az alperessel.

Az adatközlő nyomtatvány szerint műszaki berendezés, felszerelés, gépek és forgalmi engedélyhez nem kötött jármű kategóriában (02-es kategória) a biztosított vagyonérték saját tulajdonként 3.200.000,- Ft-ban, míg a 03-as készlet kategóriában ugyancsak saját tulajdonként 1.130.000.000,- Ft-ban került megjelölésre. A teljes biztosított vagyonérték ennek megfelelően 1.133.200.000,- Ft volt.

A készlet betörésbiztosítás kockázat esetén 15%-os részérték biztosítással került biztosításra 1.130.000.000,- Ft díjszámítási alap megjelölése mellett, emiatt az alperes kockázatvállalásának felső határa 169.500.000,- Ft-ban került meghatározásra.

Az adatközlő négy raktár vonatkozásában raktáranként is kitöltésre került. Az I. raktárnál 100.000.000,- Ft, a II. raktárnál 230.000.000,- Ft, a III. raktárnál 400.000.000,- Ft, a IV. raktárnál ugyancsak 400.000.000,- Ft készletérték került megjelölésre. Kár esetén a II. és III. raktárnál a "G" Kft., a IV. raktárnál az "A" Kft. került kedvezményezettként megjelölésre.

A 2004. február 20. napján kiállított üzletkötői hatáskörbe tartozó,- az üzletkötőként eljáró "F", és a felperes képviselője részéről is aláírt - kockázatelbíráló adatlap 24 órás portaszolgálatot és fegyveres őrzést tüntetett fel. A Tsz Major egésze vonatkozásában a "B" Szövetkezeti Szolgáltató Zrt. bérbeadó kötött személy és vagyonvédelmi szerződést "H" vállalkozóval, mely védelmi tevékenység a szövetkezet ingóságaira és ingatlanaira terjedt ki, a bérbeadott ingatlanokban tárolt ingókra nem. A biztonsági őrök hétköznapi 12 órás éjjeli szolgálatot adtak, hétvégén és ünnepnapokon 24 órás szolgálatot. Munkaidőben a telephelyre érkező és onnan távozó gépjárműforgalom rakománya nem került ellenőrzésre, egyebekben ellenőrzési jogkörük a szolgálat átvétele után teljeskörű volt.

Az adatközlők minden évben összevontan és raktárak szerinti bontásban is kitöltésre kerültek. A 2006. évi adatközlő a II. és IV. raktár készlete vonatkozásában az "A" Kft-t tüntette fel kedvezményezettként.

A 2007. február 26. napján kelt hitelfedezeti igazolásában az alperes igazolta, hogy a II. és IV. raktáringatlanra kockázati kár esetén az "A" Kft. kedvezményezett jogát előjegyezte

A felperes kérése alapján kiadott, 2008. január 2. napján kelt hitelfedezeti igazolás szerint betöréses lopás és rablás módozat keretében a II. számú raktárban 230.000.000,-, a IV. számú raktárban 400.000.000,- Ft értékű, az

"A" Kft. által gyártott és forgalmazott árukészlet került biztosításra 15%-os részürtéken 50.000,- Ft önrész mellett

Vegyszerforgalmazásra a felperes részéről a biztosított telephelyen 2007. december 20. napjáig került sor, ezt követően a felperes a következő év elejéig - szokás szerint - forgalmazási szünetet vezetett be, emiatt a telephely zárva volt. 2007. december hó 27-én 8 óra 30 perckor a felperes raktárosa észlelte, hogy behatoltak a per tárgyát képező (egy épületben elhelyezkedő) II. és III. számú raktárba, mely két raktárhelyiség nem volt összejárható. Mindkét raktárban az "A" Kft. áruai kerültek elhelyezésre.

A felperes képviselője által a betörés észlelésének napján tett feljelentés szerint mindkét raktárba tetőbontás módszerével hatoltak be, és onnan az "A" Kft. tulajdonát képező növényvédőszereket tulajdonították el több, mint 50.000.000,- Ft értékben.

A raktárakhoz kizárólag a felperes két alkalmazottja és a portaszolgálat rendelkezett kulccsal. A portaszolgálatnál lévő kulcs azonban plombált fémdobozban került elhelyezésre, mely megbontásra nem került. A II. és III. számú raktárban CK236 típusú elektronikus riasztórendszer volt telepítve, mely a betöréssel érintett időszakban is működött.

A büntetőeljárás iratai szerint a betöréssel érintett épület nyílászárói sértetlenek voltak, a tető mindkét raktárban alulról is láthatóan meg volt bontva.

A **Település 1-i** Rendőrkapitányság előtt 1980-9/2008.bü. számon dolog elleni erőszakkal különösen nagy értékre elkövetett lopás büntettének megalapozott gyanúja miatt folyamatban volt nyomozás 2008. július 5. napján megszüntetésre került arra tekintettel, hogy az elkövető kiléte nem volt megállapítható, majd az alperes panasza és a Veszprém Megyei Főügyészség határozata alapján tovább folytatódó nyomozás sem vezetett eredményre.

A 2008. július 5. napján kelt nyomozást megszüntető határozatot 2008. július 15. napján az alperes megküldte a felperes részére.

Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában mindenekelőtt kifejtette, hogy a felperes oldalán Ptk. 548. §. szerint a szerződés megkötéséhez megkövetelt biztosítási érdek az "A" Kft. és a felperes között létrejött raktár bérleti és üzemeltetési szerződés 2.10 pontjával igazolt.

A felperest megillette a jog, hogy a szerződés teljesítése iránt pert kezdeményezzen az alperessel szemben (kereshetőségi jog). Az "A" Kft. kedvezményezett pozíciójára tekintettel terjesztett elő a felperes harmadik személy javára történő marasztalás iránti keresetet, a teljes biztosítási összeg

a kedvezményezettet illeti meg, a harmadik személy javára szóló kereset előterjesztésének sem volt akadálya. (L.B.Pfv.VIII.22.666/1998/3.)

A peres felek vagyonbiztosítási szerződése azt célozta, hogy a felperes által bérelt raktárakban tárolt anyagokra teljes körű fedezetet biztosítson, s éppen az árumennyiség volumenére figyelemmel került sor betöréses lopás esetére csupán részérték biztosítására, de a teljes tárolt anyagmennyiség tekintetében. Ezt támasztotta alá a felperes ügyvezetőjének előadásán túlmenően az alperes által felvett részletes kárfelmérési és kárszámítási jegyzőkönyv is, melynek első oldala utolsó rovatában az alperes részéről eljáró "F" kárszakértő rögzítette, hogy a felperes MGGV vagyonbiztosítással, ezen belül a teljes készletre kiterjedő betörésbiztosítással rendelkezik

Miután nem volt kizárva az idegen vagyontárgy a biztosítási fedezetből, így - akár a felek eltérő fogalomértelmezése, akár téves felperesi adatközlés állt ennek hátterében - annak a körülménynek, hogy az adatközlőkön az idegen vagyontárgy saját tulajdonként került megjelölésre, az alperes biztosítási esemény bekövetkezte esetén fennálló helytállási kötelezettsége szempontjából csak a Ptk. 540. § keretein belül van jelentősége.

A közölni elmulasztott tény akkor releváns, ha a biztosítás elvállalása, azaz a kockázat átvállalása szempontjából lényeges.

A törvényszék álláspontja szerint valamennyi peradat azt támasztotta alá, hogy a vagyontárgy idegen vagy saját jellege nem volt a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges körülménynek tekinthető, így mentesülésre alapot adó körülményt az alperes igazolni nem tudott.

A szerződéskötésnél eljáró "F" akként nyilatkozott, hogy a saját és idegen vagyontárgy viszonylatában biztosítási díj különbség nincsen.

Maga az alperesi képviselő sem tudott választ adni arra, hogy a saját és idegen vagyontárgyak megkülönböztetésnek az egyes vagyoncsoportok vonatkozásában milyen jelentősége van, s a különbségtétel releváns jellegét a felek szerződése sem támasztja alá.

Az alperesi szabályzat az idegen vagyontárgyra vonatkozó kizáró rendelkezést a kockázat eltérő mértékére vonatkozó utalást, a biztosítási összegre vonatkozó eltérő mértéket nem tartalmaz, s a biztosítási esemény definiálása tekintetében sincs eltérés idegen és saját tulajdonú vagyontárgy tekintetében.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződéskötéskor és a folyamatában is fennálló együttműködési kötelezettség keretében elvárható gondosság mellett az alperesnek is körültekintőbben kellett volna tájékozódnia az áru tulajdoni helyzete iránt, figyelemmel az "A" Kft. kedvezményezettként történő megjelölésére. Az idegen tulajdoni jelleg valószínűsíthető volt a biztosított készletérték (milliárdos) volumenéből is.

A perbeli esetre is vonatkoztatható a BH1995.400 számú jogesetben kialakított azon álláspont, mely szerint a biztosítási szerződés létrejötte megállapítható akkor is, ha a felek kölcsönös és valós ügyleti akaratától eltérően az írásba foglalt szerződés tévesen tartalmaz valamely lényeges körülményt. A felek bizonyított szerződéses akarata a felperes telephelyén tárolt valamennyi árukészlet biztosítására vonatkozott, így annak - különös tekintettel a kedvezményezett jelölésére, és az idegen árukészletre utaló egyéb adatokra - nincs jelentősége, hogy az ajánlaton tévesen került feltüntetésre az árukészlet tulajdoni helyzete.

A törvényszék álláspontja szerint beáll a biztosító teljesítési kötelezettsége, ha a közlési kötelezettség megsértése mellett az eset összes körülményéből megállapítható, hogy ugyan a biztosító az adott tényt valóban nem ismerte, de a lényeges körülmény felderítésének elmaradása a biztosítónak vagy a biztosítónak is felróható.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a perbeli esetre vonatkoztatható biztosítási esemény bekövetkeztét a GMGV-BET-99. számú, a betöréses lopás, rablás és küldött rablás biztosításának kiegészítő feltételeiről szóló általános szerződési feltétel - a továbbiakban GMGV-BET-99 ÁSZF - részletezi.

Magát a betöréses lopást a GMGV-BET-99 számú ÁSZF I/1. pontja felsorolásszerűen definiálja, melyben a tető kibontásával erőszakos módon a biztosított vagyontárgyakat tartalmazó lezárt helyiségbe történő behatolás is megjelölésre került.

A felperes a nyomozást megszüntető határozat csatolásával - mely megállapította, hogy tetőbontás módszerével hatoltak be a raktárba az ismeretlen elkövetők, és onnan növényvédőszeret tulajdonítottak el - eleget tett a biztosítottól elvárható szinten a biztosítási esemény bekövetkezésével kapcsolatban őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek.

A nyomozás során felmerült adatok ugyan az alperesben alappal támaszthattak kételyeket a biztosítási esemény bekövetkeztét illetően, de a szerződési feltételeknek megfelelően szükséges okiratokat a felperes bemutatta, egyéb okiratot pedig az alperes sem követelt, s követelhet meg a felperestől a teljesítéshez. Erre tekintettel (a nem tételes leltáron alapuló) leltárjegyzőkönyv csatolásával és a nyomozást megszüntető határozattal a felperes a Pp. 164. §-ában írt bizonyítási kötelezettségének eleget tett (BH1995.32).

A biztosítás logikája folytán amennyiben a cselekmény biztosítási eseményszerű bekövetkeztét egyértelműen kizáró adatok nem igazoltak, a biztosító társaságra hárul az azon körülményekből eredő bizonytalansági tényezők szerződésre vetített anyagi vonatkozása, hogy nem volt a büntetőeljárás során bizonyítható az elkövetők kiléte, és nem volt a maga

teljességében rekonstruálható az sem, hogy milyen módon került ki a raktárakból az árukészlet.

A cselekmény biztosítási eseményszerű elkövetésének kizártságát igazolandó alperesi bizonyítási indítványok teljesítését - mint alkalmatlan bizonyítási indítványt - a törvényszék mellőzte.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat megkeresése útján annak tisztázása, hogy milyen hőmérséklet és csapadékviszonyok uralkodtak a cselekmény elkövetésének időszakában az adott területen, a jogvita elbírálása szempontjából nem bírt jelentőséggel. E vonatkozásban a nyomszakértő megállapította, hogy a rendőrségi jegyzőkönyvek kiterjesztett szemlét nem írnak le, a raktár környékén viszont egy nagy betonterület található, melyen összefüggő hótakaró már nem volt és amennyiben az árut el akarták vinni, úgy először ezen a betonterületen közlekedtek vele, azon pedig nem feltétlenül kellett nyomnak maradnia

Szükségtelennek tartotta a törvényszék műszaki szakértő bevonását arra vonatkozóan, hogy megbírhatta-e a palaszerkezet több ember súlyát, figyelemmel arra, hogy a peradatok igazolják azt, hogy az elkövetők jártak a tetőn, lábnyomok maradtak utánuk, kívülről került sor a palaszerkezet csavarjainak elvágására is. A rendőrség helyszíni szemlén is több ember közlekedett a tetőszerkezeten, ez pedig szakértő bevonása nélkül is igazolja, hogy alkalmas volt az alperes által kifogásolt terhelés viselésére. Az évekkel későbbi állapotból ennél pontosabban a tetőszerkezet állapotára visszakövetkeztetni nem lehet. Ugyanezen okból mellőzte a törvényszék a helyszíni bizonyítási kísérlet elvégzésére vonatkozó indítvány teljesítését is.

Emellett a szakértői bizonyítást azon okból is mellőzendőnek ítélte az elsőfokú bíróság, hogy az alperes erre vonatkozó indítványát a bizonyítékok, bizonyítási indítványok előterjesztésére vonatkozó felhívás határidejének lejárta után több, mint egy évvel terjesztette elő (Pp.3.§ (3), 141§ (2) és (6) bekezdés).

A törvényszék álláspontja szerint az alperes nem tudta igazolni, hogy a betöréses lopás biztosítási szerződésben definiált fogalmi elemei megvalósulása ellenére nem dolog elleni erőszakkal történő behatolás útján, hanem más módon került ki a felperes birtokából a jelzett árukészlet. Ezzel összefüggésben a Ptk. 556. §-a szerinti szűkebb értelemben vett mentesülést megalapozó körülményt sem tudott igazolni. (GMGÁSZ VII/1-3. pontja - felperes vagyonkezeléssel együtt járó munkakört betöltő alkalmazottai büntetőjogi felelősségének megállapítása) Az alperes által tanúként megjelölt "I", illetve "J" tanúvallomása sem támasztotta alá, hogy megrendezett betörésre került volna sor.

Ugyanúgy nem nyert megerősítést alperes azon állítása, hogy az eltulajdonított árukészlet vagy annak egy része időközben megkerült volna.

Az elsőfokú ítélet szerint kizárólag a kedvezményezett jelölése szempontjából volt jelentősége annak, hogy mely raktárakban tárolták az "A" Kft. vegyszereit, hiszen a teljes készlet biztosított volt. Az, hogy az évek folyamán egyes raktárak átszámozásra kerültek, nem jelenti a kockázatviselés helyének megváltoztatását, hiszen valamennyi bérelt raktárban tárolt árut biztosított a felperes.

A G-V vállalkozói vagyonbiztosítás feltételei szabályzat V112-es számú záradéka vagyonvédelmi előírása négy vagyoncsoportot állít fel, a per tárgyát képező készlet a 4-es vagyoncsoport kategóriába esik, esetében csak két kategória releváns, az „E” és „F” kategória. A perbeli esetre alkalmazandó „F” kategória szerinti limitösszeg az alperes biztosítási eseményenkénti teljesítésének felső határa, azaz 50 millió forint.

A kár mértékének meghatározása körében az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a felperes raktárankénti nyilvántartást nem vezetett, de a vegyszereket fajtánként elkülönítetten tárolta. Az igazságügyi könyvszakértői véleményből kitűnően az "A" Kft. és a felperes által a tényleges leltárutasításnak megfelelően elkészített készletfelmérés alapján igazolt az, hogy a per tárgyát képező vegyszermennyiség kikerült a felperes raktáraiból. Az áru mozgásának követhetőségét a 2007/2008. évben megtartott évenkénti tételes készletleltározás, a két cég közötti havi nyilvántartás egyeztetés, és az árukészlet szállítólevéllel dokumentált mozgatása követhetővé tette.

A szakértői vélemény alátámasztotta a felperes azon állítását is, hogy a hiányzó áruk köre az azonos jellegű termékek egy helyen tárolása miatt szemrevételezéssel is egyszerűen megállapítható lehetett, a termékek dobozott tételek voltak, a hiány mértéke a 2007. december 20-i készletlista alapján könnyen feltárható volt.

Miután a raktározott készlet Magyarországon beszámoló kötelezettséggel nem terhelt társaság tulajdonát, így egyéb könyvelési iratanyag nem állhatott rendelkezésre, megkönnyítendő a kárfelmérés kontrollálhatóságát.

Miután az árukészletnek nem volt tulajdonosa sem a felperes, sem az "A" Kft., helyesen foglalt állást a kirendelt igazságügyi könyvszakértő abban a kérdésben, hogy a "D" és az "A" Kft. között alkalmazott transzfer ár alapján határozható meg a tényleges kár mértéke. Ennek megfelelően az árukészletben keletkezett kár mértéke -a per tárgyát nem képező Guliver vegyszer kiejtésével- 34.797.181,- Ft.

A törvényszék kifejtette, hogy a nyomozást megszüntető határozat (kelt 2008. június 5.) alperes részére történő megküldésétől (2008. június 15.) számított 15. naptól esett késedelembe az alperes (GMGÁSZ VI. pont; 49/A/3) A Pp.

215. §-a korlátozó rendelkezése figyelembevételével a kamatkövetelés kezdő napja a kereseti kérelemnek megfelelő 2008. július 16. napja.

Ekörben is hangsúlyozta, hogy egy vagyonszolgáltatási szerződés esetén a biztosító főszabályként csak azon iratok csatolását követelheti meg a biztosítottól, amelyeket a biztosítási szerződésben fel is sorolt (BH1994.267). A perbeli esetben a 34/F/1. alatti jegyzőkönyvben felsorolt iratok közül tételes, raktárak szerinti elkülönített leltár nem állt rendelkezésre, a fentiekben kifejtettek alapján azonban a rendelkezésre álló iratok is lehetővé tették a kár felmérését, ugyanez irányadó a számlák tekintetében is.

Az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége a Ptk. 301/A. §-a szerint alakul.

Az ügyvédi munkadíjigény tekintetében a törvényszék nem a peres felek által csatolt szerződésben foglalt magas összegű sikerdíjat is tartalmazó ügyvédi munkadíj kikötést vette alapul, hanem az abban foglalt összegek mérséklésével a pertárgy értékével és a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alkalmazásával határozta meg a felperes és az alperes ügyvédi munkadíját a per egészére vetítve (készkiadásokat is ideértve) egyaránt 3 millió forintban, melynek viseléséről a pernyertesség arányában döntött.

A "G" Kft. szakvéleményének beszerzésével összefüggésben az alperes oldalán felmerült költség áthárítására a törvényszék lehetőséget nem látott, álláspontja szerint a 95. sorszám alatti szakértői vélemény a magánszakértői vélemény nélkül is kellően értelmezhető volt, így ez a költségek nem voltak megfizethetőek a Pp. 75. § (1) bekezdése szerinti célszerű és jóhiszemű pervitellel kapcsolatban felmerült költség fogalmának.

Az alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte.

A Ptk.233. §-ára utalással kifejtette, hogy a perben érvényesített követelésről a kedvezményezett, nem pedig a felperes jogosult rendelkezni, kivéve ha utóbbi a javára kikötött jogot visszautasította volna, ilyenre azonban nem került sor. A felperesnek tehát nincs keresetösszege jogi a biztosítási összeget illetően.

A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy milyen tartalommal jött létre a felek közötti szerződés, azaz milyen vagyontárgyak biztosítását vállalta az alperes. A Ptk.537. § (1) bekezdése a biztosítási szerződésre írásbeli alakot rendel. A Ptk.205. § (2) bekezdése értelmében pedig a feleknek a bármelyikük által lényegesnek tekintett kérdésekben meg kell állapodniuk. A biztosító az erre rendszeresített nyomtatványban minden olyan adatot feltüntet, amelyet fontosnak tekint, vagyis lényeges kérdéseknek minősít. Köztük kap helyet a biztosított vagyontárgyak köre. Azokat írásban kell

meghatározni. Idegen vagyontárgy biztosításában a felek között nem jött létre biztosítási szerződés. A Ptk.540. § (3) bekezdése körében is releváns a biztosított vagyontárgyak körének a meghatározása.

Az alperes megítélése szerint a biztosított árukészlet a raktárak alapján sem határozható meg, az elsőfokú ítélet is eltérő számon jelöli meg a különböző helyeken a "D" Kft, mint kedvezményezett javára biztosított készletek helyét. Nem tisztázódott, hogy mi volt biztosítva és ki volt a kedvezményezett.

Tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság atekintetben, hogy a nyomozást megszüntető határozattal a felperes bizonyította a biztosítási esemény bekövetkeztét. Utalt a Pp.195. § (1) bekezdésére, mely alapján megállapítható, hogy a rendőrségi határozat nem tekinthető annak bizonyítására alkalmas közokiratnak, hogy a felperesnél betöréses lopás történt volna. A közokirat csupán azt bizonyítja, hogy a rendőrségen a cselekményt dolog elleni erőszakkal elkövetett lopásként vették nyilvántartásba, de nem jelenti azt, hogy valóban meg is valósult volna a bűncselekmény. A nyomozás során sem nyert bizonyítást, hogy a feljelentésben szereplő árut a tetőn lévő nyílásokon vitték volna el. Az elsőfokú ítélet is rögzíti, hogy a büntetőeljárás során nem volt teljesen rekonstruálható a történet, nem állapítható meg, hogy a II. számú raktárból történt-e a tetőszerkezeten keresztül eltulajdonítás, illetve, hogy alkalmas volt-e a tetőn lévő nyílás az áru eltávolítására.

Kiemelte az alperes, hogy a nyomozati eljárás során végzett helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv tanúsága szerint a tetőnél az üvegyapotot a szemlélők bontották meg, a farostlemez egyik tábláját ők szedték fel, mindez nem támasztja alá, hogy korábban már ott behatoltak. Ha pedig a nagy mennyiségű árut ott kicsáklyázták volna, felesleges lett volna a kamerát letakarni, azt is csak az egyik raktárban. A raktár előtti placcon nem volt rakodási nyom, de máshol sem keletkezett ilyen. A telepet gépkocsi éjszaka nem hagyta el, arra sincs adat, hogy a raktároson kívül bárki járt volna a telepen, hisz munkaszünet volt. Mindez arra utal, hogy megrendezett volt a betöréses lopás. A raktárépületben rakták a vegyszereket járműre és elszállították, mégpedig nappal.

Az alperes megítélése szerint a biztosítási esemény megvalósulása esetén sem állapítható meg a felperes által hivatkozott áruhiány és az esetleges betörés közötti okozati összefüggés, hiszen a könyvszakértői vélemény szerint a készlet nagysága sem a felperes, sem a "D" Kft. könyveléséből nem állapítható meg, a betörés észlelésekor nem készült leltár. 2007. december 20-án és 2008. január 25-én készült készletlista, a két készletegyeztetés közötti egy hónapban az esetleges biztosítási eseménytől függetlenül is eltűnhetett az árumennyiség. A felperesnek raktáronkénti készletnyilvántartása sincsen. A kár összezszerűsége pontos leltár hiányában nem bizonyított. Elvárható lett volna a felperestől, hogy legalább a kár

észlelésekor részletes leltárt csináljon. Ennek hiányában különös, hogy az egymilliárd forintot meghaladó értékű készletről fél óra alatt részletes kárösszegezést készített. Szemrevételezéssel ilyen megalapozottan nem lehet végezni, mindemellett a szemrevételezést a felperes azon dolgozói végezték, akik feltehetően érdekeltséggel rendelkeznek tekintetben, hogy raktárhiány ne legyen.

Kifogásolta a fellebbezés, hogy az elsőfokú bíróság a felperes részéről nem látta megállapíthatónak az őrzési kötelezettség (V.106.záradék) megszegését, holott a biztosítási ajánlat 24 órás portaszolgálatot és fegyveres őrzést tüntet fel, az ingatlan tulajdonosával szerződő vállalkozó őrzési tevékenysége pedig a felperes által raktározott ingókra nem terjedt ki.

Az épület őrzési körülményei nem feleltek meg a 112. záradékban előírtaknak sem, a kockázatvállalás felső határa, azaz a limitösszeg az „E” védelmi osztályba tartozást vont maga után, de állandó portaszolgálat és a védő cég központjával vagy rendőrséggel közvetlen kapcsolat nem volt. Az őrzési kötelezettség elmulasztása az alperes mentesülését alapozza meg. Utalt az alperes ezzel kapcsolatosan a Ptk.540. § (3) bekezdésében írtakra.

Az alperes álláspontja szerint a felperes kamatigénye is alaptalan. A biztosítási összeg jogosultja nem fordult az alpereshez kifizetési igénnyel, az alperes nem esett késedelembe. Az általános szabályzat (GMGASZ) VI.1.(2) bekezdése feljogosítja a biztosítót a kifizetés elhalasztására, ha a kárigény jogalapja vagy összepszerűsége nem kellőképpen tisztázott. Ilyen esetben a 15 napos teljesítési határidőt a vitás kérdések tisztázásától kell számítani. Az alperes iratcsatolási kérelme nem volt alaptalan, a kár nagyságának meghatározása csak a felperesi alkalmazottak bemondásán alapult, tételes leltárt a felperes nem csatolt, a termékek értékét bizonylatokkal, számlákkal nem igazolta. Ilyen nagyságrendű összegnél nem várható el a biztosítótól, hogy két alkalmazott bemondása alapján nagy összegű térítést nyújtson. Az alperes tehát joggal követelte a kifizetéshez az igazolásokat, hiszen nem volt egyértelmű a jogalap és az összepszerűség, ezt önmagában a per is igazolja, mely 4 év alatt zárult le.

Az alperes kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványait elutasította, holott a műszaki szakértői vélemény tisztázhatta volna, hogy az épületeket borító hullámpala elbírta-e a 250 kg-os teher elszállításával járó terhelést, figyelemmel arra is, hogy a rendőrségi szemlén is balesetveszélyesnek minősítették a tetőt. A bizonyítási kísérlet a csáklázásos módszerrel való eltulajdonítás megvalósíthatóságát lett volna hivatott tisztázni. Ezeket az indítványokat indokolatlanul mellőzte a bíróság, holott alkalmasak lettek volna annak igazolására, hogy valóban betöréses lopás során vitték-e el a hivatkozott árumennyiséget vagy nem.

Kifogásolta az alperes, hogy az elsőfokú bíróság alapos ok nélkül mellőzte a csatolt megbízási szerződés alapján a munkadíj megállapítását, holott a per több mint 4 évig tartott első fokon, valamennyi tárgyaláson elhangzottakra, iratra, beadványra az alperes részletesen reagált, így a kifejtett tevékenységgel arányos a megbízási szerződésben kikötött összeg. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen egybemosta az ügyvédi munkadíjat és a készkiadásokat is. Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által beszerzett könyvszakértői véleményt szükségtelennek és a jóhiszemű pervitellel össze nem egyeztethetőnek ítélte, holott a perben beszerzett szakértői vélemény megalapozottságának értékeléséhez, nem pedig az értelmezhetőséghez volt kellő szakismerettel és jártassággal rendelkező személy felkérésére szükség, mely lehetővé tette a beszerzett szakértői véleménnyel kapcsolatos megalapozott alperesi nyilatkozatokat.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a teljeskörűen feltárt tényekből okszerű és a jogszabályoknak megfelelő következtetést levonva helyes döntést tartalmaz.

A Ptk.548. §-ával kapcsolatosan utalt arra, hogy az érdekelték köre nem szűkül le a tulajdonosokra.

A 2008. július 30-i részletes kárfelmérési és kárszámítási jegyzőkönyv felvételekor a kárfelülvizsgáló részéről sem merült fel a védelmi színvonallal, a biztosítási esemény bekövetkeztével, a raktárak számozásával, az eltulajdonított áruk mennyiségével, vagy értékének meghatározásával összefüggő alperesi kifogás. Az alperes csupán a peres eljárásban emelt olyan kifogásokat, amely a teljesítés alól mentesítené, holott a szerződéskötéskor fennálló együttműködési kötelezettség őt is terhelte.

A felperes megítélése szerint eleget tett a Ptk.540. §-a szerinti közlési kötelezettségének. A felek valós ügyleti akarata valamennyi készlet biztosítására irányult. A vagyontárgyak idegen vagy saját jellege nem volt a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges körülménynek tekinthető, így mentesülést nem alapoz meg. A nyomozást megszüntető határozat csatolásával a biztosítási esemény bekövetkezte körében eleget tett a bizonyítási kötelezettségének. Azt is helyesen állapította meg a törvényszék, hogy az együttműködési kötelezettség keretében elvárható gondosság mellett az alperesnek is körültekintőbben kellett volna tájékozódnia az áru tulajdoni helyzete iránt, figyelemmel a kedvezményezett megjelölésére.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű, logikai ellentmondástól mentes

mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, arra alapított döntésével és annak indokaival az ítéltábla az alábbiak szerint egyet értett.

A Ptk. 548. §-a által a vagyonbiztosítási szerződés megkötéséhez szükséges biztosítási érdeket a felperes esetében az elsőfokú bíróság által értékelt raktárbérleti és üzemeltetési szerződés kétséget kizáróan igazolja.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság a tekintetben is, hogy a felperesnek a perbeli követelés érvényesítése tekintetében a keresetösségi joga fennáll. A szerződésben ugyan az "A" Kft. kedvezményezettként került megjelölésre, a szolgáltatás alperestől való követelésére azonban a kedvezményezett közvetlenül nem vált jogosulttá, hiszen a fellebbezés ezirányú hivatkozásával szemben a felek a szerződésben a Ptk. 233. § (1) bekezdés utolsó fordulataiban foglaltak szerint ezt nem kötötték ki. Erre tekintettel - a kedvezményezett közvetlen jogosultságára vonatkozó kifejezett kikötés hiányában - a biztosítási szerződés nem harmadik személy javára szóló, hanem csupán harmadik személy érdekében kötött szerződésnek tekintendő, ekként az alperessel szemben a felperes jogosult a követelést érvényesíteni, a felperes és az alperes egymás közti viszonyában a kedvezményezett megjelölésének csak annyiban van jelentősége, hogy az alperes a szolgáltatást csak a kedvezményezett kezéhez köteles teljesíteni.

Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, hogy a per tárgyát képező - nem a felperes tulajdonában álló, általa csupán bértárolás keretei között birtokolt - vagyontárgyakra a perbeli biztosítási szerződés tárgyi hatálya kiterjedt. Kétséget kizáróan megállapítható a szerződéskötéssel kapcsolatos körülményekből az a felperesi szándék, hogy az általa bérelt raktárhelyiségekben tárolt valamennyi árura, teljes készletre szándékozott biztosítási szerződést kötni. Az elsőfokú bíróság által az ítéletben részletesen elemzett peradatok alapján az alperes képviseletében a szerződéskötés során eljáró "F" részéről is ezen szándék fennállása igazolható. A saját és idegen vagyontárgy tekintetében a biztosítási díj, a biztosítási összeg, a biztosítási esemény definiálása, a kockázatvállalási mérték körében az alperes szabályzata eltérést nem mutat. A kétféle vagyoni kör megkülönböztetésének az alperesi képviselő sem jelölte meg a jelentőségét, mindezek alapján megalapozott az az elsőbírői következtetés, hogy a szerződés tekintetében a vagyontárgy saját tulajdonú vagy idegen jellege nem tekinthető lényeges körülménynek, ezen körülmény a felek szerződéskötési akaratát, szándékát nem befolyásolta.

Az elsőfokú bíróság által felhívott bírói gyakorlatra (BH.1995.400) is figyelemmel a felek között a biztosítási szerződés létrejötte az esetben is megállapítható, ha a felek valós és kölcsönös üzleti akaratától eltérően az írásba foglalt szerződés valamely körülményt tévesen tartalmaz.

A kifejtettekre figyelemmel a Ptk. 540. § (1) bekezdésében foglaltak mellett sem vezethet az alperes mentesüléséhez az a körülmény, hogy a biztosított vagyontárgyakat az adatközlőkön saját tulajdonként jelölték meg.

A biztosítási esemény - azaz a GMGV-BET-99. számú ÁSZF. I/1. pontja által biztosítási eseményként minősített betöréses lopás - bekövetkezte körében a felperes a nyomozást megszüntető határozat csatolásával eleget tett a tőle elvárható bizonyítási kötelezettségének. Utal arra az ítéletábra, hogy az alperes mezőgazdasági vállalkozók és vállalatok vagyonbiztosítása GMGV-Tü-99. ÁSZF. VIII/6. pontja a biztosítási esemény bekövetkezésekor a biztosított kötelezettségei között betöréses lopásnál a nyomozóhatóság nyomozást megszüntető jogerős határozatának megküldését követeli meg, szabja a kárösszeg kifizetésének feltételéül (49/A/7. szám alatt csatolt irat). A felperes ezen kötelezettségének nem vitatottan eleget tett. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság ekörben a BH.1995.32. számú eseti döntésben megnyilvánuló bírói gyakorlatra is.

Az alperest a nyomozást megszüntető határozatban foglaltakkal szemben - ahogy arra a fellebbezésében is kitért - megilleti az ellenbizonyítás joga, ennek keretében bizonyítania kellett volna, hogy a betöréses lopás (tehát a biztosítási esemény) kétséget kizáróan nem valósult meg. Az alperes ezzel kapcsolatos feltételezéseit azonban a beszerzett peradatok ítéleti bizonyossággal nem igazolják. A nyomozati eljárás során keletkezett dokumentumok, a perben beszerzett szakértői vélemény és az alperes által hivatkozott körülmények együttes értékelése útján sem lehet kétséget kizáróan megállapítani a biztosítási esemény bekövetkeztének hiányát. Kétségtelen, hogy a nyomozati eljárás során, elsősorban a helyszínelés alkalmával rögzített körülmények alperes aspektusából való elemzése felvetheti az érintett áruk általa feltételezett eltűnési módjának lehetőségét is, ám ennek kétséget kizáró igazolására nem alkalmasak. A nyomozó hatóság helyszínelésének esetleges hiányosságai nem alapozhatják meg az alperes általános szerződési feltételeiben rögzített kötelezettséget teljesítő felperessel szemben az alperes mentesülését.

Az elsőfokú bíróság alappal utasította el a biztosítási esemény bekövetkeztének kizártságát igazolandó további alperesi bizonyítási indítványok teljesítését, ennek megfelelő indokát is adta ítéletében. Az Országos Meteorológiai Szolgálat megkeresését szükségtelenné tette az a körülmény, hogy a nyomozóhatóság a raktárhelyiségek körül térben kiterjesztett szemlét nem folytatott le, legalábbis nem rögzített. A raktár közvetlen környékén lévő betonterület pedig a szakértői vélemény szerint lehetővé tette azt, hogy közvetlenül a raktárból nyom nélkül lehessen az árut eltávolítani, hiszen azon összefüggő hótakaró nem volt. Azok a körülmények, hogy a palatető csavarjainak elvágására kívülről került sor, alátámasztják,

hogy a tetőn való közlekedésre a pala műszaki állapota lehetőséget biztosított. Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy a nyomozás során lefolytatott helyszíneléskor is több ember járt a tetőn. A tetőszerkezet teherbíró képességének műszaki szakértő bevonásával való vizsgálata tehát nem volt indokolt. A szakértő nem zárta ki, hogy az úgynevezett csáklázásos módszerrel az árumennyiség a raktárakból eltávolítható volt, helytálló az az elsőbírői álláspont, hogy az évekkel későbbi helyszíni bizonyítási kísérlet elvégzése a biztosítási esemény bekövetkeztének kétséget kizáró cáfolatára nem lett volna alkalmas.

Helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, hogy bár a biztosítási jogviszony időtartama alatt az egyes raktárak átszámozásra kerültek, a betöréssel érintett raktárhelyiségek pontosan meghatározhatók és az "A" Kft. kedvezményezettkénti megjelölésével érintett raktárakkal azonosíthatók voltak.

Téves az a fellebbezési érvelés, mely szerint a G-V vállalkozói vagyonbiztosítási feltételek 112-es számú záradéka, illetve a Ptk. 540. § (1) bekezdésének rendelkezése az őrzési követelményekkel kapcsolatos körülményekre figyelemmel akár a részleges felperesi mentesülést is megalapozhatná. Etekintetben az elsőfokú bírósággal egyezően utal az ítélet arra, hogy a GMGV-BET-99. I/8. pontja (49/A/4. szám alatt csatolt irat) szerint a biztosító a kockázatviselési helyen megvalósuló vagyonvédelem színvonalától függően kártérítési limitösszeget határozhat meg, azonban ha a betöréses lopás elkövetése időpontjában a szerződésében rögzítettektől eltérő színvonalú vagyonvédelem valósult meg, a biztosító a káridőpontban ténylegesen megvalósult vagyonvédelemnek megfelelő védelmi osztály szerinti kártérítési limitösszeget tekinti szolgáltatási felső határnak.

Ennek értelmében a V.112. számú záradékban, illetve a V.106-os számú záradékban foglalt szerződéses besorolástól függetlenül a káridőpontban ténylegesen megvalósult vagyonvédelmi kategóriának, tehát a V112-es záradék 4-es vagyonszoportjának F. kategóriája tekintetében meghatározott limitösszegig, azaz biztosítási eseményenkénti 50 millió forintig terjedhet az alperes általi szolgáltatás felső határa. A szerződésben rögzített vagyonvédelmi színvonaltól való eltérés tehát nem eredményez a biztosító számára teljes mentesülést, az legfeljebb részleges, a limitösszeget meghaladó biztosítási összeg kifizetése tekintetében bekövetkező mentesülést alapozhat meg. Az elsőfokú bíróság azonban ítéletével ezen rendelkezéseket nem sértette, hisz a marasztalási összeg az 50 millió forintos limitösszeget nem éri el.

Az alperes mind az elsőfokú eljárásban, mind pedig a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a kár összegszerűsége pontos leltár hiányában nem bizonyított. Ezzel szemben megállapítható, hogy a kár összegének bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperes terhelte, az általa indítványozott körben a bíróság a bizonyítási eljárást lefolytatta, a kirendelt könyvszakértő pedig minden fellelhető adatot értékelt és ennek eredményeképpen határozta meg a kár mértékét. Értékelte a felperesnél készült valós tételes leltárak 2007. szeptember 12-i és a 2008. novemberi adatait, a felperes és az "A" Kft. által 2007. december 20-án és 2008. január 25-én készített raktárnyilvántartást (készletfelmerés), a 2007. december 20. és 2008. január 25. közti időszakban a termékmozgásról készült kimutatást, a raktárnyilvántartó programot. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes és a kedvezményezett között a készletnyilvántartás ellenőrizhetően működött, nyilvántartásaikat havonta egyeztették, a két tényleges leltár a leltárutasításnak megfelelően került felvételre. A kimutatásokból megállapítható, hogy a felperes milyen összetételű és mennyiségű árukat kezelt együttesen a meghatározott időpontokban, a rendszerben pedig a készlet mozgását csak bevételezési bizonylaton és szállítólevél alapján lehetett elvégezni. A bizonylatolt mozgások alátámasztottságát a bizonylatok ellenőrzésével a szakértő megállapította. A nyilvántartási adatok alapján határozta meg az áruhiányt és a transzferár alkalmazásával ennek értékét. Azt az alperesi feltételezést semmilyen peradat nem támasztja alá, hogy a 2007. december 20-i és 2008. január 25-i készletnyilvántartás eredményeiből adódóan megállapítható áruhiány nem a biztosítási esemény bekövetkeztével volt okozati összefüggésben, hanem azt egyéb nem bizonylatolt árumozgás idézte elő.

A fenti körülmények Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti elveknek megfelelő értékelése útján állapította meg az elsőfokú bíróság a biztosítás esemény és az áruhiány közötti okozati összefüggést, a betöréses lopással okozati összefüggésben álló áruhiány mértékét és a kár összegét.

Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak a kamatfizetés kezdő időpontjának meghatározására irányuló jogi álláspontjával is, figyelemmel arra, hogy a felperes a biztosítási szerződésben (az általános szerződési feltételek szerinti mellékletekben) meghatározott iratokat, ennek megfelelően az alperes által a kárrendezéshez a 32/F/1. alatt csatolt (2008. január 4-én felvett) jegyzőkönyvben szükségesnek ítélt dokumentumokat a tételes és raktárak szerint felvett leltár kivételével csatolta. A tételes, elkülönített leltár a felperesnek nem állt rendelkezésre, azonban a lefolytatott bizonyítási eljárásra figyelemmel a rendelkezésre álló készletnyilvántartások is lehetővé tették a kár felmérését.

Az ítéltábla az elsőfokú perkoltséget érintő alperesi fellebbezési kérelmet sem ítélte megalapozottnak. Ennek körében megállapította, hogy a felek jogi képviselői a per során magas színvonalú, az ügy súlyának megfelelő, sokirányú és terjedelmes ügyvédi tevékenységet fejtettek ki, mindemellett tevékenységükkel az elsőfokú bíróság által a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 2. § (2) bekezdésének helyes alkalmazásával megállapított munkadíj áll arányban. Etekintetben az elsőfokú bíróság indokolását a fellebbezési hivatkozás nyomán az ítéltábla annyiban pontosítja, hogy a teljes pernyertesség esetére az elsőfokú bíróság által 3 millió forintban megállapított összeg az ügyvédi munkadíjat és a készkiadásokat egyaránt tartalmazza. Magában foglalja tehát az alperes esetében a 103/A/2. alatti kimutatás szerinti összesen 56.300 forint üzemanyagköltséget is.

Az alperes fellebbezésben hivatkozott magánszakértői vélemény beszerzésének költségeit az ítéltábla sem ítélte a perben érvényesíthetőnek, annak beszerzése a bizonyítást nem vitte előbbre, a perben felmerülő szakkérdések a bíróság által kirendelt könyvszakértő véleménye útján tisztázhatóak voltak. A szükségtelenül beszerzett magánszakértő vélemény költségeinek áthárítására a Pp. 75. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az ítéltábla sem látott lehetőséget.

A fentebb kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, az eredménytelenül fellebbező alperest pedig a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan - Áfá-val együtt - megállapított ügyvédi munkadíj felperes javára való megfizetésére.

Győr, 2014. június 12. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

. Bajnok István sk.
bíró

Kiadmány hitelül:

Kiadó

